

Odpovědnost za škodu na vnesených nebo odložených věcech

Za jinou cenu ve smyslu § 434 odst. 1 obč. zák. lze považovat i osobní motorové vozidlo vyšší ceny.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 25 Cdo 4170/2010, ze dne 21.9.2012)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce M. P., zastoupeného Mgr. R. S., advokátem se sídlem v O., proti žalované P. TRAVEL s. r. o., se sídlem v O., zastoupené Mgr. J.V., advokátem se sídlem v P., o náhradu škody, vedené u Okresního soudu v Opavě pod sp. zn. 6 C 104/2008, o dovolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. srpna 2009, č.j. 8 Co 409/2009-84, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění:

Žalobce se domáhal zaplacení 300.900,- Kč s příslušenstvím na náhradě škody, která mu vznikla dne 28. 6. 2006 odcizením osobního vozidla značky Audi A6 2.5 TDI, RZ OPM 60-00, z parkoviště Hotelu Belaria v Hradci nad Moravicí, zřejmě za pomoci klíčů, které si žalobce s ostatními osobními věcmi odložil do skříňky v šatně při návštěvě sauny provozované v hotelu žalovanou, a které byly ze skříňky také odcizeny. Žalobce uplatnil u žalované a její pojišťovny nárok na náhradu škody, pojišťovna vyplatila žalobci částku 6.500,- Kč jako odškodné za osobní věci a cennosti, hodnotu odcizeného vozidla odmítla uhradit.

Okresní soud v Opavě rozsudkem ze dne 6. 4. 2009, č. j. 6 C 104/2008-55, žalobu zamítl a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Vyšel ze zjištění, že v době, kdy žalobce dne 28. 6. 2006 ve večerních hodinách pobýval v sauně Hotelu Belaria v Hradci nad Moravicí, jejímž provozovatelem je žalovaná, byl vykraden obsah skříňky v pánské šatně, kam si odložil své osobní věci včetně klíče od osobního vozidla značky Audi A6 2.5 TDI. Místem, které bylo žalovanou určeno k odkládání veškerých věcí v souvislosti s použitím sauny nebo bazénu, byly skříňky umístěné v šatnách situovaných před vstupem do prostoru bazénu a sauny. Soud prvního stupně vyložil, že ačkoliv není osobní vozidlo věcí, která se v souvislosti s použitím sauny odkládá, v případě sauny provozované žalovanou, může osobní vozidlo takovou věcí být s ohledem na místo, kde je sauna umístěna, a zejména její dopravní dostupnost, která je obvykle zajištěna právě vozidlem. Soud prvního stupně dovodil, že žalovaná podle § 433 odst. 2 a 3, § 434 odst. 1 obč. zák. odpovídá za škodu na věcech, které si žalobce u ní ve skříňce v prostorách pánské šatny uschoval v souvislosti s použitím sauny, neboť byly naplněny všechny předpoklady objektivní odpovědnosti za škodu, tedy škodná událost v podobě krádeže věcí žalobce ze skříňky, vznik škody na odcizených věcech umístěných ve skříňce ve výši zjištěné pojišťovnou žalované, i příčinná souvislost mezi škodnou událostí a škodou vzniklou žalobci. Za klenoty, peníze a jiné cennosti však odpovídá provozovatel podle § 1 nařízení vlády č. [258/1995](#) Sb., kterým se provádí občanský zákoník, jen do výše 5.000,- Kč. Soud prvního stupně vyložil, že klíč je součástí automobilu, neboť součástí věci je podle § 120 odst. 1 obč. zák. vše, co k ní dle její povahy náleží a nemůže být odděleno, aniž by se tím věc znehodnotila. Osobní automobil lze bezpochyby považovat za cennou věc. Žalobce škodu, která mu dle jeho tvrzení krádeží klíčů vznikla, vyčísluje v rozsahu několika set tisíc korun, přičemž příčinu vzniku této škody spatřuje žalobce právě v krádeži

předmětného klíče. V tomto případě byl klíč „pojítkem“ k předmětnému automobilu, tedy i klíč je nutno považovat za cennost. Jelikož žalovaná odpovídá za cennosti pouze do částky 5.000,- Kč, žaloba je nedůvodná.

K odvolání žalobce Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 4. 8. 2009, č. j. 8 Co 409/2009-84, rozsudek soudu prvního stupně potvrdil a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení. Vyšel ze skutkových zjištění soudu prvního stupně a ztotožnil se s jeho závěrem, že žalovaná odpovídá žalobci za cennosti pouze do výše 5.000,- Kč, neboť měl-li samotný automobil hodnotu určenou žalobcem přibližně ve výši 300.000,- Kč, pak je nutno považovat klíč od automobilu jako součást věci za cennost.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce dovolání, jehož přípustnost dovozuje z § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř. a odůvodňuje je podle § 241a odst. 2 písm. b) o.s.ř. Dovolatel má za to, že soudy obou stupňů v rámci právního hodnocení učinily shodu mezi označením „cennost“ a „cenný“ ve smyslu hodnotný, drahý, a nesouhlasí s právním závěrem odvolacího soudu, že provozovatel odpovídá za škodu pouze do výše 5.000,- Kč. Zákonodárce neměl v úmyslu omezit celkový rozsah náhrady škody, definoval rozsah odpovědnosti ne s ohledem na výši škody, ale vzhledem k druhu věci, u jejichž ztráty je rozsah náhrady ze zákona krácen. Zákonodárce apeluje na uživatele provozovatelem poskytovaných služeb, aby chtěli-li předmětnou službu využít, nenesli s sebou věci takového druhu, které jsou drahé, a přitom nejsou v daném místě a čase nezbytně nutné, aby je měl uživatel u sebe. Dovolatel má za to, že osobní motorové vozidlo nelze v daném případě považovat za cennost, přestože bylo beze sporu cenné. K závěru soudů obou stupňů, že v případě sauny v Hotelu Belaria je osobní automobil věcí, která se v souvislosti s použitím sauny odkládá, a to s ohledem na místo, kde je hotel situován a zejména dopravní dostupnost, která je obvykle zajištěna právě automobilem, dodává, že automobil byl odložen na místě k tomu určeném, konkrétně na parkovišti pouze pro návštěvníky hotelu. Žalovaná tak nese odpovědnost za odložené motorové vozidlo, které musel dovolatel použít k tomu, aby mohl čerpat provozovatelem poskytnutou službu, a které odložil na místě k tomu určeném. Žalovaná tím, že neučinila žádná opatření v podobě zajištění hlídací služby nebo zřízení uzavřeného místa pro zaparkování vozidel, ačkoliv provozovala služby na odlehlém místě a s užíváním jejich služeb je spojeno odkládání osobních motorových vozidel, porušila základní prevenční povinnost ve smyslu § 415 obč. zák. a je odpovědná podle § 420 obč. zák., popř. § 420a obč. zák. Dovolatel dále namítá, že klíč od automobilu není jeho součástí, ale pouze jeho příslušenstvím, není tudíž ani cenností. Klíče jsou sice určeny k užívání vozidla, avšak vozidlo lze užívat i při ztrátě konkrétního klíče např. za použití druhého klíče od vozidla nebo nově vyrobeného klíče. Samotná ztráta klíče tedy nevede ke znehodnocení automobilu jako věci hlavní. Za ztrátu klíče i automobilu odpovídá žalovaná, neboť jsou splněny všechny předpoklady odpovědnosti za škodu. Navrhl, aby dovolací soud zrušil rozsudky soudů obou stupňů a vrátil věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Žalovaná se ve vyjádření k dovolání plně ztotožnila se závěry odvolacího soudu a nesouhlasí se zpochybňováním definice klíče jako cennosti a součásti věci, když podle ní nelze klíč k automobilu vnímat jinak než jako cennost. Za absurdní považuje tvrzení dovolatele, že měla učinit taková opatření, aby nemohlo dojít k odcizení motorových vozidel hostů, a to bez ohledu na to, jakým způsobem se tak stane. Domnívá se, že po provozovateli obdobných služeb nelze spravedlivě požadovat garantování absolutní míry bezpečí věcí jejich klientů, a k otázce odpovědnosti za poškozená či odcizená vozidla ve vztahu k vyhrazeným parkovacím plochám odkázala na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 97/99 a 25 Cdo 2880/2004. Žalovaná má za to, že pojmy „cennost“ a „cenný“ ve smyslu drahý či hodnotný, před jejichž zaměňováním dovolatel varuje, je s přihlédnutím k okolnostem v určitých případech nutné ztotožňovat, upozorňuje, že dovolatel neprokázal své tvrzení, že jeho automobil byl odcizen za pomoci klíče odcizeného ze skříňky v šatně sauny, a navrhuje, aby dovolací soud dovolání žalobce zamítl.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) po zjištění, že dovolání bylo proti

pravomocnému rozsudku odvolacího soudu podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v § 240 odst. 1 o.s.ř., v souladu se zákonem sepsáno a podepsáno advokátem (§ 241 odst. 1 a 4 o.s.ř.), dospěl k závěru, že dovolání je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř., neboť otázka odpovědnosti provozovatele služeb, s nimiž je spojeno odkládání věcí, za škodu způsobenou odcizením vozidla pomocí klíčů odložených ve skříňce spolu s dalšími věcmi, nebyla dosud judikaturou odvolacího soudu řešena, a představuje proto otázku po právní stránce zásadního významu ve smyslu ustanovení § 237 odst. 3 o.s.ř. Dovolání není důvodné.

Nesprávné právní posouzení věci [§ 241a odst. 2 písm. b) o.s.ř.], které žalobce uplatnil jako dovolací důvod, může spočívat v tom, že odvolací soud věc posoudil podle nesprávného právního předpisu, nebo že správně použitý právní předpis nesprávně vyložil, případně jej na zjištěný skutkový stav věci nesprávně aplikoval.

Podle § 433 odst. 1 věty první obč. zák. provozovatel poskytující ubytovací služby odpovídá za škodu na věcech, které byly ubytovanými fyzickými osobami nebo pro ně vneseny, ledaže by ke škodě došlo i jinak. Podle odstavce 2 tohoto ustanovení je-li s provozováním nějaké činnosti zpravidla spojeno odkládání věcí, odpovídá ten, kdo ji provozuje, fyzické osobě za škodu na věcech odložených na místě k tomu určeném nebo na místě, kam se obvykle odkládají, ledaže by ke škodě došlo i jinak.

Občanský zákoník v ustanoveních § 433 - 437 upravuje odpovědnost za škodu způsobenou na vnesených nebo odložených věcech. Jde o přísnou odpovědnost objektivní, která není spojena s porušením právním povinností, nýbrž vzniká tehdy, jsou-li splněny zákonem stanovené podmínky bez ohledu na zavinění. Rozlišují se přitom tři okruhy odpovědných subjektů. Ustanovení § 433 obč. zák. vymezuje dvě skupiny - jeho odstavec první se týká poskytovatelů ubytovacích služeb (zpravidla na základě smlouvy o ubytování podle § 754 a násl. obč. zák.), kdy ubytovaná osoba při přechodném ubytování umísťuje, tzv. vnáší, do prostor ubytovatele své věci. Odstavec druhý pokrývá případy výkonu takových činností, při kterých zákazník zpravidla není ubytován, nicméně při využití poskytované služby věci tzv. odkládá, aby mohl službu využít. Konečně podle ustanovení § 435 obč. zák. za škodu na dopravních prostředcích odpovídají jednak provozovatelé garáží, jednak provozovatelé jiných podniků podobného druhu, tedy takových zařízení, kde umístování dopravních prostředků vyplývá z povahy a obsahu závazkového vztahu mezi provozovatelem a zákazníkem (např. hlídaná parkoviště, úschovny, apod.).

V posuzovaném případě bylo vozidlo odcizeno z parkoviště hotelu, v němž žalobce navštívil saunu, kde si své osobní věci včetně klíčků od vozu odložil do šatnové skříňky. Protože není tvrzeno ani dokazováno, že by žalobce byl v hotelu ubytován ani že by parkoviště mělo charakter hlídaného parkoviště, na němž by se provozovatel zavázal zaparkované dopravní prostředky střežit, není namístě aplikace § 433 odst. 1 ani § 435 obč. zák. Odpovědnost žalovaného za škodu způsobenou odcizením vozidla je proto nutno posoudit podle § 433 odst. 2 obč. zák.

Úprava objektivní odpovědnosti provozovatele za škodu způsobenou na odložených věcech se týká výkonu takových činností, při nichž je jejich adresát (zákazník) za účelem využití poskytované služby nucen na určitou, většinou poměrně krátkou dobu, přerušit dohled nad svými věcmi a tzv. je odložit. Mezi takové služby patří nepochybně i návštěva sauny, při níž si musí uživatel v šatně odložit věci. Z věcí ve smyslu ustanovení § 433 odst. 2 obč. zák. nejsou vylučovány jmenovitě určité věci či jejich druhy (zákon neobsahuje ani jejich pozitivní výčet), ale je pouze stanoveno, že musí jít o věci, jejichž odkládání je v souvislosti s provozem nějaké služby zpravidla spojeno, tj. je obvyklé. Rozhodující je hledisko obvyklého postupu a věcné logické souvztažnosti mezi charakterem využívané služby a druhem odložené věci; vzhledem k přísnému charakteru odpovědnosti je namístě spíše zužující výklad. Z povahy sauny (obdobně jako plaveckého bazénu, lázní apod.) vyplývá, že k jejímu využití je třeba odložit si oděvy a osobní věci běžně nošené (klíče, mobilní telefon, peněženku, průkazy a další) v šatně, která je nezbytnou součástí provozního zařízení. Právě to, že se uživatel sauny svlékne a

přerušil dohled nad věcmi, ve kterých se do sauny dostavil, vymezuje náhled na charakter věcí obvykle odkládaných. V daném případě není sporu o tom, že provozovatelem sauny je žalovaná, která k odkládání svršků a dalších drobných věcí určila skříňky v šatnách nacházejících se před vstupem do sauny, kam také žalobce odložil své oděvy a další osobní věci spolu s klíčky od vozidla zaparkovaného před hotelem.

Žalobce uplatňuje nárok na náhradu škody spočívající v hodnotě vozidla, které bylo odcizeno z parkoviště před hotelem. Bez ohledu na to, zda jsou klíčky od vozu jeho součástí či příslušenstvím, i bez ohledu na to, že odcizené klíčky byly s největší pravděpodobností použity k odcizení vozidla, je z hlediska objektivní odpovědnosti provozovatele sauny třeba odlišit ztrátu klíčků od ztráty vozidla samotného. Vznikla-li tedy škoda ztrátou vozu z parkoviště před hotelem, odpovídá za ni provozovatel sauny bez ohledu na způsob odcizení (ať s pomocí klíčků odcizených ze skříňky či jinak), jestliže lze dovodit, že vozidlo (nikoliv klíčky) bylo věcí odloženou při využití sauny.

Odvolací soud vyšel ze zjištění [jeho správnost není dovolatelem napadána, takže nepodléhá dovolacímu přezkumu, a to i vzhledem k přípustnosti dovolání podle § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř.], že hotel, v němž se nachází sauna, je situován mimo město tak, že se zpravidla nepředpokládá jiný způsob dopravy k němu než motorovým vozidlem. V této specifické situaci lze vozidlo zaparkované u hotelu považovat za věc odloženou v souvislosti s využitím sauny ve smyslu § 433 odst. 2 obč. zák., a to na místě k tomu určeném či alespoň obvyklém. Pak sice provozovatel sauny za ztrátu vozu odpovídá, ovšem jen do výše dané limitem plynoucím z ustanovení § 434 obč. zák.

Podle ustanovení § 434 odst. 1 obč. zák. za klenoty, peníze a jiné cennosti se takto odpovídá jen do výše stanovené prováděcím předpisem. Byla-li však škoda na těchto věcech způsobena těmi, kteří v provozu pracují, hradí se bez omezení. Podle odstavce 2 tohoto ustanovení se bez omezení hradí škoda i tehdy, jestliže byly věci převzaty do úschovy.

Podle § 1 nařízení vlády č. [258/1998](#) Sb., kterým se provádí občanský zákoník, za klenoty, peníze a jiné cennosti se odpovídá jen do výše 5000 Kč.

Uvedená částka představuje limit odůvodněný požadavkem, aby přísná objektivní odpovědnost provozovatele nevedla k příliš vysokým náhradám při odložení věcí, které pro svou hodnotu vyžadují zvýšenou ochranu. Zákon hovoří výslovně o klenotech a penězích, pojem jiná cennost je pak otevřen výkladu, který za ně považuje takové drahocenné předměty, které svou cenou výrazně přesahují hodnotu běžných věcí obvykle odkládaných. Za jinou cennost v tomto smyslu lze proto považovat i osobní motorové vozidlo vyšší ceny. Protože vozidlo žalobce nebylo předáno do úschovy a nebylo zjištěno, že by je odcizili pracovníci provozu (tehdy by se limit podle § 434 obč. zák. neuplatnil), správně odvolací soud (byť z poněkud odlišných důvodů) rozsah požadované náhrady za vozidlo (vedle náhrady za odcizené věci, které limitaci nepodléhají) omezil právě částkou 5.000,- Kč.

Ze všech těchto důvodů je zřejmé, že rozsudek odvolacího soudu, jímž bylo potvrzeno zamítavé rozhodnutí soudu prvního stupně, je z hlediska uplatněného dovolacího důvodu [§ 241a odst. 2 písm. b) o.s.ř.] správný; Nejvyšší soud České republiky proto dovolání žalobce podle § 243b odst. 2 části věty před středníkem o.s.ř. zamítl.

(zdroj: www.nsoud.cz)

Další články:

- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vylučovací žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení, insolvence](#)
- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Započtení pohledávek \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)